

Persbericht

PB08-086
18 december 2008
9.30 uur

Armoede gedaald in 2006 en 2007, maar in 2008 vrijwel stabiel

- In 2006 verkeerden 623 duizend huishoudens onder de lage-inkomensgrens, 233 duizend à 382 duizend huishoudens waren arm volgens de budgetgerelateerde grens
- De armoede is in 2006 afgenomen ten opzichte van 2005; voor 2007 wordt een verdere daling verwacht
- Meeste armoede onder eenoudergezinnen en niet-westerse allochtonen
- Minder huishoudens geven aan moeilijk rond te komen
- Lage inkomens geconcentreerd in de grote steden

In 2006 hadden 623 duizend huishoudens een laag inkomen. Volgens de budgetgerelateerde grens waren 382 duizend huishoudens (niet-veel-maar-toereikendvariant), respectievelijk 233 duizend huishoudens (basisbehoeftevariant) arm. De armoede in Nederland is in 2006 gedaald na de eerdere lichte toename in 2005. Ramingen laten zien dat de daling ook in 2007 doorzet, maar dat in 2008 stabilisatie lijkt op te treden. Dit is de hoofdconclusie uit het Armoedebericht 2008, een gezamenlijke publicatie van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP).

Minder lage inkomens in 2006-2008

De lage-inkomensgrens is afgeleid van het bijstandsniveau voor een alleenstaande in 1979, toen deze in koopkracht op zijn hoogst was. Ieder jaar wordt de grens aangepast voor de prijsontwikkeling zodat deze een vast koopkrachtbedrag vertegenwoordigt (zie de Technische toelichting voor een uitgebreide uitleg over de verschillende armoedegrenzen).

In 2006 leefden volgens de lage-inkomensgrens 623 duizend (9,3 procent) van de 6,7 miljoen huishoudens in armoede. In 2005 moesten nog 652 duizend huishoudens (9,9 procent) van een laag inkomen rondkomen.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de persdienst van het CBS.
Tel. (070) 337 44 44 E-mail:persdienst@cbs.nl

Voor meer informatie kunt u bij het SCP contact opnemen met dhr. drs. K. Paling,
Tel. (070) 340 72 56 E-mail:k.paling@scp.nl

Volgens ramingen neemt het aandeel huishoudens met een laag inkomen in 2007 relatief fors af tot 7,9 procent. Deze verwachte daling is grotendeels toe te schrijven aan de verdere verbetering van de inkomenspositie van 65-plussers. In 2008 daalt het aandeel naar verwachting nog maar beperkt tot 7,6 procent.

Ook minder armoede volgens het niet-veel-maar-toereikendcriterium

De budgetgerelateerde grens is door het SCP ontwikkeld op basis van minimumvoorbeeldbegrotingen van het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (Nibud). De niet-veel-maar-toereikendvariant van deze grens dekt de onvermijdbare uitgaven, zoals voor voedsel en kleding, en daarnaast in bescheiden mate uitgaven voor sociale participatie.

In 2006 verkeerden volgens de niet-veel-maar-toereikendvariant 382 duizend huishoudens (5,7 procent) in armoede. Ook dit is minder dan in 2005. Toen bevond 6,2 procent van de huishoudens zich nog onder deze grens.

Voor 2007 laten de ramingen een lichte daling van de armoede zien volgens dit criterium. Naar verwachting daalt het aandeel arme huishoudens tot 5,3 procent. In 2008 wijzen de ramingen op een lichte stijging van het percentage arme huishoudens naar 5,5 procent.

Nauwelijks verandering volgens basisbehoeftecriterium

De basisbehoeftevariant van de budgetgerelateerde grens heeft uitsluitend betrekking op uitgaven die men moet doen voor goederen die in Nederland als onvermijdelijk gelden, zoals voedsel, kleding, wonen en persoonlijke verzorging.

Volgens de basisbehoeftevariant bleef de armoede onveranderd tussen 2005 en 2006. In 2006 leefden 233 duizend huishoudens (3,5 procent) onder deze grens, eenzelfde aandeel als in 2005.

Voor 2007 laten de ramingen voor deze variant een lichte daling van de armoede zien. Naar verwachting daalt het aandeel arme huishoudens tot 3,3 procent. Voor 2008 wordt eenzelfde percentage verwacht.

Ramingen armoede 2009

Op het moment dat het Armoedebericht ter perse ging, was bekend dat de ramingen van het Centraal Planbureau (CPB) voor de koopkrachtontwikkeling in 2009 zouden worden herzien. Inmiddels zijn deze gegevens beschikbaar gekomen en heeft het SCP deze verwerkt in een raming van de armoedecijfers voor 2009 (zie verder www.scp.nl).

De combinatie van een gematigde werkloosheidsstijging met een verbeterende koopkracht, onder andere vanwege een lagere inflatie, heeft in 2009 een gunstig effect op de geraamde armoedepercentages. Volgens alle drie armoedecriteria zal het aandeel arme huishoudens afnemen, en wel tot 6,8 procent (lage-inkomensgrens), en respectievelijk 5,2 procent (niet-veel-maar-toereikendvariant) en 3,2 procent (basisbehoeftevariant).

Langdurige armoede licht gedaald in 2006

Van de 623 duizend huishoudens met een laag inkomen in 2006 moesten er bijna 200 duizend al vier jaar of langer van een laag inkomen rondkomen. Dit

komt neer op 3,3 procent van alle huishoudens en betekent een lichte daling ten opzichte van 2005, toen nog 3,5 procent van de huishoudens langdurig met armoede te kampen had.

Volgens de niet-veel-maar-toereikendvariant van de budgetgerelateerde grens kwam een langdurig verblijf in armoede bij 1,2 procent van alle huishoudens voor, volgens de basisbehoeftevariant was dat bij 0,4 procent het geval. Het gaat hier om respectievelijk 70 en 25 duizend huishoudens.

Meeste armoede onder eenoudergezinnen en niet-westerse allochtonen

Eenoudergezinnen met uitsluitend minderjarige kinderen en alleenstaanden tot 65 jaar verkeerden volgens zowel de lage-inkomensgrens als de budgetgerelateerde grens relatief het vaakst in armoede. In 2006 was het percentage eenoudergezinnen met een laag inkomen bijna vier zo groot als van alle huishoudens; bij alleenstaanden was dat percentage twee keer zo groot. Ook bij de budgetgerelateerde varianten waren de percentages bij eenoudergezinnen en alleenstaanden tot 65 jaar bijna vier respectievelijk twee keer zo groot als bij alle huishoudens.

Ook de herkomst speelt een belangrijke rol. Niet-westerse allochtonen moesten in 2006 bijna vier keer zo vaak als autochtonen rondkomen van een inkomen onder de lage-inkomensgrens respectievelijk beide varianten van de budgetgerelateerde grens.

Huishoudens met een laag inkomen ervaren in 2007 minder vaak financiële problemen

Het aandeel huishoudens dat aangeeft moeilijk rond te komen, is in 2006 en in 2007 gedaald. Wel was hier een duidelijk verschil tussen huishoudens met een inkomen onder de lage-inkomensgrens en huishoudens met een hoger inkomen. Bij de hogere inkomens zette de daling al in 2006 in, terwijl de omslag bij de huishoudens met een laag inkomen zich pas in 2007 voltrok. De vermindering in financiële problemen is in lijn met de in 2006 en 2007 flink aantrekkende economie. Dit ging gepaard met koopkrachtstijgingen.

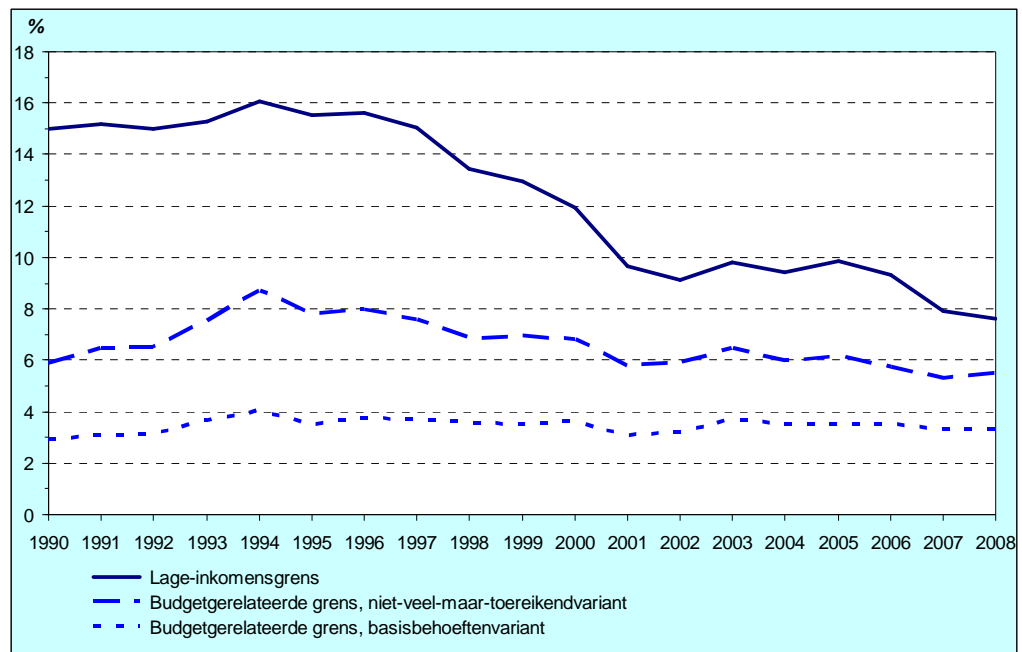
Lage inkomens geconcentreerd in Amsterdam, Rotterdam en Den Haag

In 2005 bevond zich bijna een kwart van alle huishoudens met een laag inkomen in één van de vier grote steden. Vooral in Amsterdam, Rotterdam en Den Haag was het aandeel huishoudens met een laag inkomen hoog. In de vier grote steden had gemiddeld een van de zes huishoudens een laag inkomen.

In het Armoedebericht wordt verder ingegaan op:

- Personen in armoede
- Betalingsachterstanden en financiële beperkingen
- Armoede in de Europese Unie
- Minimumvoorbeeldbegrotingen (bijdrage Nibud)

Huishoudens in armoede, 1990-2008*

Bron: CBS, Inkomensstatistiek (1990-2006*) en SCP (2007-2008)

Technische toelichting

In het *Armoedebericht 2008* is gebruik gemaakt van de lage-inkomensgrens en van twee varianten van de budgetgerelateerde grens als indelingscriterium voor armoede.

De lage-inkomensgrens weerspiegelt een vast koopkrachtbedrag in de tijd. De grens is afgeleid van het bijstandsniveau voor een alleenstaande in 1979, toen deze in koopkracht het hoogst was. Voor meerpersoonshuishoudens is deze grens met behulp van equivalentiefactoren aangepast aan omvang en samenstelling van het huishouden. Omdat de lage-inkomensgrens alleen voor prijsontwikkeling wordt geïndexeerd, is dit criterium geschikt voor vergelijkingen in de tijd.

De budgetgerelateerde grens is in 2006 door het SCP vastgesteld aan de hand van een minimumvoorbeeldbegroting voor een alleenstaande van het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (Nibud). De basisbehoeftevariant van deze grens heeft betrekking op vrijwel onvermijdbare uitgaven, zoals voedsel, kleding, wonen en persoonlijke verzorging. De hogere niet-veel-maar-toereikendvariant, omvat tevens bescheiden uitgaven voor sociale participatie en recreatie. Net als bij de lage-inkomensgrens worden de normbedragen voor meerpersoonshuishoudens ook hier bepaald met equivalentiefactoren. De wijze van indexering is echter anders: de bedragen worden bijgesteld op grond van het driejaarlijks voortschrijdend gemiddelde in de mediane uitgaven aan voedsel, kleding en wonen. Hierdoor weerspiegelt de budgetgerelateerde grens gedeeltelijk de groei in de welvaart.

De afbakening van armoede is gebaseerd op inkomensgegevens die lopen tot en met 2006. Deze zijn afkomstig uit het Inkomenspanelonderzoek (IPO) dat grotendeels op belastinggegevens is gebaseerd. Ter verkrijging van armoedecijfers voor 2007 en 2008 zijn door het SCP ramingen uitgevoerd.

Deze zijn gebaseerd op de verwachte koopkrachtontwikkeling van diverse sociaal-economische groepen volgens de MacroEconomische Verkenning van het Centraal Planbureau (CPB). Voor de ramingen voor 2009 (zie www.scp.nl) is gebruik gemaakt van de koopkrachtcijfers die het CPB begin december 2008 naar buiten heeft gebracht. Het CPB plaatst hierbij de kanttekening dat “de ramingen van de Nederlandse economie met grote onzekerheden omgeven” zijn. Regionale gegevens van armoede zijn afkomstig uit het Regionaal inkomensonderzoek (RIO). Het RIO stoelt eveneens grotendeels op belastinggegevens, maar de meest recente gegevens beperken zich momenteel tot 2005. Ook zijn in het *Armoedebericht* aanvullende indicatoren opgenomen over langdurige armoede (op basis van het IPO) en over eigen inschattingen door personen van hun financiële positie. Laatstgenoemde gegevens zijn beschikbaar uit de ‘EU Statistics on Income and Living Conditions’ (t/m 2007) en uit het Consumenten Conjunctuur Onderzoek (t/m augustus 2008).

De inkomensgegevens hebben betrekking op huishoudens waarvan de hoofdkostwinner gedurende het gehele jaar een inkomen had. Studentenuishoudens en bewoners van instellingen, inrichtingen en tehuizen zijn buiten beschouwing gelaten.

De publicatie is in elektronische vorm beschikbaar op de website van het CBS *De papieren publicatie kan worden besteld via verkoop@cbs.nl (ISBN-nummer 978-90-357-2117-3; prijs € 10,70).*

Tabel 1
Armoedegrenzen voor enkele huishoudentypen (bedrag per maand), 2006

	Alleen- staande	Paar			Eenoudergezin	
		zonder kind	1 kind	2 kinderen	1 kind	2 kinderen
<i>euro</i>						
Lage-inkomensgrens ¹⁾	880	1 210	1 470	1 660	1 170	1 330
Budgetgerelateerde grens						
niet-veel-maar-toereikendvariant ²⁾	880	1 200	1 460	1 650	1 160	1 320
basisbehoeftevariant	770	1 060	1 290	1 450	1 030	1 160

1) Bij hantering van deze grens is uitgegaan van het huishoudensinkomen exclusief huurtoeslag.

2) De lage-inkomensgrens en de niet-veel-maar-toereikendvariant voor een alleenstaande zijn toevallig vrijwel gelijk aan elkaar. Omdat bij beide grenzen de bedragen van de andere huishoudentypen via dezelfde methode worden afgeleid, zijn die ook vrijwel identiek. Aangezien bij hantering van de budgetgerelateerde grens is uitgegaan van het huishoudensinkomen inclusief huurtoeslag ligt het armoedepercentage volgens de niet-veel-maar-toereikendvariant lager dan volgens de lage-inkomensgrens.

Bron: CBS/SCP

Tabel 2
Huishoudens met een inkomen onder armoedegrens, 1996-2008¹⁾

	Huishoudens, totaal	Lage- inkomens- grens	Budgetgerelateerde grens		Lage- inkomens- grens	Budgetgerelateerde grens	
			niet-veel- maar-toe- reikend	basis- behoefte		niet-veel- maar-toe- reikend	basis- behoefte
	<i>x 1000</i>			<i>%</i>			
1996	6 209	970	495	233	15,6	8,0	3,7
1997	6 331	953	479	234	15,1	7,6	3,7
1998	6 413	861	438	227	13,4	6,8	3,5
1999	6 453	835	447	227	12,9	6,9	3,5
2000	6 547	781	444	236	11,9	6,8	3,6
2000	6 399	754	435	227	11,8	6,8	3,5
2001	6 480	627	374	197	9,7	5,8	3,0
2002	6 539	596	383	210	9,1	5,9	3,2
2003	6 545	641	423	242	9,8	6,5	3,7
2004	6 573	618	393	231	9,4	6,0	3,5
2005	6 615	652	409	232	9,9	6,2	3,5
2006 ²⁾	6 674	623	382	233	9,3	5,7	3,5
2007 ³⁾	.	.	.	.	7,9	5,3	3,3
2008 ³⁾	.	.	.	.	7,6	5,5	3,3

Bron: CBS, Inkomensstatistiek (1996-2006) en SCP (2007-2008).

1) De Inkomensstatistiek is gerevisieerd. Hierdoor zijn de cijfers uit de reeks 1996-2000 niet geheel vergelijkbaar met die uit de reeks 2000-2008.

2) Voorlopig cijfer.

3) Raming.

Tabel 3
Huishoudens met (langdurig¹⁾) een inkomen onder armoedegrens, 2003-2006*

	Huishoudens, totaal	Lage-inkomensgrens		Budgetgerelateerde grens			
				niet-veel-maar-toereikend		basisbehoeften	
		totaal	langdurig	totaal	langdurig	totaal	langdurig
<i>x 1000</i>							
2003	6 545	641	224	423	77	242	24
2004	6 573	618	207	393	73	231	25
2005	6 615	652	209	409	77	232	26
2006*	6 674	623	198	382	70	233	25
<i>% ²⁾</i>							
2003	100	9,8	3,8	6,5	1,3	3,7	0,4
2004	100	9,4	3,5	6,0	1,2	3,5	0,4
2005	100	9,9	3,5	6,2	1,3	3,5	0,4
2006*	100	9,3	3,3	5,7	1,2	3,5	0,4

Bron: CBS (Inkomensstatistiek).

1) Vier jaar en langer.

2) De groep die langdurig onder de armoedegrens verblijft, is gerelateerd aan de groep die vier jaar en langer tot de onderzoekspopulatie behoorde.

Tabel 4
Huishoudens met een inkomen onder armoedegrens naar samenstelling en naar herkomst, 2006*

	Huishoudens, totaal	Lage- inkomensgrens		Budgetgerelateerde grens			
				niet-veel- maar-toereikend		basisbehoeften	
		<i>x 1000</i>	<i>x 1000</i>	<i>%</i>	<i>x 1000</i>	<i>%</i>	<i>x 1000</i>
Totaal	6 674	623	9,3	382	5,7	233	3,5
Samenstelling van het huishouden							
Paar, met/zonder kinderen	3 897	162	4,2	128	3,3	80	2,1
Alleenstaand, tot 65 jaar	1 389	257	18,5	158	11,4	95	6,8
Alleenstaand, 65 jaar en ouder	771	88	11,5	31	4,0	16	2,1
Eenouder, uitsluitend minderjarige kinderen	225	82	36,4	42	18,9	26	11,4
Overig huishouden	393	33	8,3	23	5,9	16	4,0
Herkomst van hoofdkostwinner							
Autochtoon	5 547	405	7,3	248	4,5	154	2,8
Westers allochtoon	616	72	11,7	44	7,2	27	4,4
Niet-westers allochtoon	511	145	28,4	90	17,6	51	10,0

Bron: CBS (Inkomensstatistiek).